

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair Kanun Teklifim Gerekçesi İle Birlikte Ekte Sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 30.03.2020

Alpay Antmen
Mersin Milletvekili

GEREKÇE

Çin'de başlayan ve tüm dünyaya yayılan koronavirüs salgınında 29 Mart 2020 tarihi itibarıyla 34 binin üzerinde kişi hayatını kaybetmiştir. Virüsten etkilenen 723 bini aşkın kişiden bu gün için sadece 151 bini iyileşmiştir. Dünyada en fazla vaka; Çin'de, İtalya'da ve İspanya'da ortaya çıkmaktadır. Türkiye'de ise 10 Mart 2020 tarihinde ilk vakanın duyurulmasının üzerinden geçen süre içinde maalesef 131 vatandaşımız hayatını kaybetmiş olup, vaka sayısı da gün geçtikçe artmaktadır.

Bu hayati gelişmeler sonrasında Hazine ve Maliye Bakanlığı 24.3.2020 tarih 518 Sıra Sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin Vuhan kentinde ortaya çıkan ve birçok ülkeye yayılan Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen ve bu Tebliğle belirlenen mükelleflerin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması hakkındaki hükme bağlamıştır.

Çin'de başlayan ve tüm dünyaya yayılan koronavirüs salgını Vergi Usul Kanunu'nun 13.maddesine ve diğer mevzuatımızda yer alan açık bir mücbir sebeptir.

Değişiklik yapılması ve geçici madde ilave edilmesi hakkındaki teklifimize esas 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na 79. Maddesi "Kısa ve uzun vadeli sigortalar ile genel sağlık sigortası için, bu Kanunda öngörülen her türlü ödemeler ile yönetim giderlerini karşılamak üzere Kurum prim almak, ilgililer de prim ödemek zorundadır." hükmüne amirdir.

Yine ; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu da 91.maddesinde mücbir sebep ile alakalı hüküm taşımakta olup;

"Yangın, su baskını, sel, kuraklık, yer kayması, deprem gibi afetlerle ağır hastalık, ağır kaza, tutukluluk ve sabotaj gibi nedenlerle ticari veya ekonomik kayıplara uğrayan işverenler, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar ile bu Kanuna göre primlerini kendileri ödeyen sigortalılar, bu durumu belgelemeleri kaydıyla vakanın veya afetin meydana geldiği tarihten itibaren üç ay içinde talepte bulunmaları ve prim ödeme aczine düştüklerinin, yapılacak inceleme sonucu anlaşılması halinde, yukarıda belirtilen vaka veya afet tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut Kuruma olan borçlar ile vaka veya afetin meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar tahakkuk edecek Kuruma olan borçları, vaka veya afetin meydana geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar Kurumca ertelenebilir.

Birinci fıkrada belirtilen durumlar ile Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep hallerinde Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların vakanın, afetin veya mücbir sebebin meydana geldiği tarihi takip eden üç ay içinde Kuruma verilmesi veya yapılması halinde, süresinde verilmiş veya yapılmış sayılır.

Yetkili makamlarca genel hayatı etkilediğine dair karar verilen vaka, afet veya mücbir sebep hallerinde, genel hayatın etkilendiği bölge, il, ilçe veya mahalde doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören işverenlerle sigortalı ve hak sahiplerince bu Kanuna göre Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların, ödenmesi gereken primlerin ve diğer Kurum alacaklarının ödeme sürelerini bu Kanundaki sürelere bağlı olmaksızın, genel hayatın etkilendiği bölge, il, ilçe veya mahaldeki şartları ve gelişmeleri göz önünde tutarak belirlemeye ve ertelemeye Kurum yetkilidir.

“Kuruma olan borçların ertelendiği sürede zamanaşımı işlemez ve ertelenen kısma gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmaz.” Hükmünü taşımakta ise de madde hükmünde açıkça “ülke çapında görülen salgın pandemik hastalık” mücbir sebebine atıf yapmamaktadır.

Bu bağlamda öncelikle 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 79. Maddesi hükmüne “ülke çapında görülen salgın pandemik hastalık” hükmünün de ilave edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca görünen odur ki ; Çin Halk Cumhuriyeti’nin Vuhan kentinde ortaya çıkan ve birçok ülkeye yayılan Koronavirüs (COVID-19) salgınından Ülkemiz de yoğun bir biçimde etkilenmeye devam edecektir.

Bu salgının önlenmesinin en önemli unsurlarından birinin vatandaşlarımızın evde kalmalarıdır.

Anayasa’nın sosyal devlet ilkesi gereğince, Devlet , böyle bir salgın ortamında vatandaşlarının sosyal ve ekonomik refahı için tüm önlemleri almak zorundadır.

Bu süreçte zorunlu haller dışında işyerlerinin açılmaması , çalışanların iş güvencelerinin sağlanması , geliri olmayan vatandaşlara ekonomik yardımların yapılması zorunludur.

Bu bağlamda işverenlerin de ekonomik olarak faaliyetlerini sürdürebilmeleri için Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın 24.3.2020 tarih 518 Sıra Sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğine paralel olarak 5510 Sayılı Kanun gereğince, Kanun’un 4a ve 4b mükellefleri tarafından ödenecek sigorta primlerinin de ertelenmesi gereklidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Çin'de başlayan ve tüm dünyaya yayılan koronavirüs salgını mücbir sebep kavramı olarak salgın pandemik hastalıkların da sayılması gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Değişiklik teklif edilen Kanun'un 91.maddesi doğal afetleri ve mücbir sebep jallerini sayarken pandemik salgın kavramını eksik bırakmış olup , yasal boşluk olmaması ve ileride doğaacak hukuki uyumsuzlıklarda mevcut pandemik salgının şüpheyeye yer bırakmayacak şekile mücbir sebep sayılması amaçlanmıştır.

MADDE 2 – Üzerinde değişiklik yapılması teklif edilen Kanun'un 91.maddesi'nin üçüncü fıkrası Kurum'a genel hayatı etkileyen vaka , afet veya mücbir sebep hallerinde mükellefiyetler hakkında erteleme yetkisi vermiş olup , bu hükme ülke çapında görülen salgın pandemik hastalık hususunda eklenmesi ve mevcut salgın için de gerekirse bu yetkinin Kurum'a tanınması amaçlanmıştır.

MADDE 3 – Çin'de başlayan ve tüm dünyaya yayılan koronavirüs salgınında 29 Mart 2020 tarihi itibarıyla 34 binin üzerinde kişi hayatını kaybetmiştir. Virüsten etkilenen 723 bini aşkın kişiden bu gün için sadece 151 bini iyileşmiştir. Dünyada en fazla vaka; Çin'de, İtalya'da ve İspanya'da ortaya çıkmaktadır. Türkiye'de ise 10 Mart 2020 tarihinde ilk vakanın duyurulmasının üzerinden geçen süre içinde malesef 131 vatandaşımız hayatını kaybetmiş olup , vaka sayısı da gün geçtikçe artmaktadır.

Bu hayati gelişmeler sonrasında Hazine ve Maliye Bakanlığı 24.3.2020 tarih 518 Sıra Sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin Vuhan kentinde ortaya çıkan ve birçok ülkeye yayılan Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen ve bu Tebliğle belirlenen mükelleflerin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması hakkındaki hükme bağlamıştır. Kanun'a geçici madde ilave edilerek Kanun'un 4a ve 4b mükelleflerinin ve bunları ödemekle yükümlü olanların primler için de benzer bir ekonomik destek sağlanması amaçlanmaktadır..

MADDE 4 – Yürürlük maddesidir

MADDE 5 – Yürütme maddesidir.

5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR KANUNU ve GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU’NUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1-5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 91. Maddesinin birinci fıkrasına “deprem gibi afetlerden” ibaresinden sonra gelmek üzere ; “ülke çapında görülen salgın pandemik hastalık” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2-5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 91. Maddesinin üçüncü fıkrasına “vaka , afet” ibaresinden sonra gelmek üzere ; “, ülke çapında görülen salgın pandemik hastalık” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3- 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’na aşağıdaki Geçici 82. Madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 82: Bu Kanun’un 4.maddesi’nin birinci fıkrasının a (4a) ve b (4b) hükümlerinde yazılı mükelleflerin ve işverenlerin , bu Kanun’un 79.maddesi gereğince ödemekle yükümlü olduğu primler Kanun’un yayınlandığı aya ait prim başta olmak üzere 3 ay ertelenir.

Ertelemenin uzatılmasına Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Erteleme süresi içinde tahakkuk eden primler ertelemeyi takip eden 3 ay sonra başlamak üzere 3 ayda arka arkaya ödenir”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer

MADDE 5 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür